

vuile circuit bevindt zich buiten het hek, en heeft aansluiting op de openbare weg. Op bijgaande plattegrond is de situatie voor het Proefstation weergegeven. Het schone circuit is alleen toegankelijk via een hygiënesluis en dan alleen nog maar indien strikt noodzakelijk. Wat is dat, "strikt noodzakelijk"? Dat is niet het even in de stal kijken door Uw collega-buurman. Helaas wel vaak het bezoek van Uw dierenarts, de inseminator of een voorlichter! Maar die onder steeds striktere voorwaarden. Natuurlijk hoort daar het aantrekken van bedrijfslaarzen en -overall bij. Op het Proefstation ook douchen als men minder dan 6 uur geleden op een ander varkensbedrijf is ge-

weest. Ook aan dit soort maatregelen moeten we wellicht wennen.

Samenvattend

De gezondheidszorg dwingt de varkenshouderij in de toekomst tot een grondige herstructurering. Een toekomst met drastisch beperkte vrijheden; een toekomst die ons nú noodzaakt tot grondige bezinning - speciaal door varkenshouders - en tot het nemen van maatregelen als het vuile-weg-principe. Is er een alternatief zult U zich afvragen? Jawel, toch maar produceren voor de thuismarkt op 30% van de huidige capaciteit!

NOGMAALS: CCM VOOR MESTVARKENS

ir. G.B.C. Backus,
Hoofd Afdeling Economie,
Proefstation voor de
Varkenshouderij
te Rosmalen

De prijzen van vleesvarkensvoer, de technische resultaten en het wel of niet aanwezig zijn van een brijvoerininstallatie bepalen voor een belangrijk deel wat U voor een kg Corn Cob Mix (CCM) mag betalen.

Inleiding

In proefverslag P 1.15 van het Varkensproefbedrijf in Sterksel zijn de resultaten van een proef met het voeren van CCM aan mestvarkens weergegeven. In de tekst zijn daarbij enkele storende fouten geslopen. Dit heeft geen gevolgen voor de eindconclusie, maar maakt het moeilijk de gevonden resultaten te interpreteren. Daarom wordt de economische evaluatie van het voeren van CCM aan mestvarkens nog eens schematisch weergegeven. Omdat er in de praktijk veel vragen worden gesteld over het voeren van CCM aan mestvarkens, wordt de evaluatie in dit artikel uitgebreid weergegeven.

De technische resultaten

In de proef werd vanaf 6 weken na opleg 41%

van de energie in het voer vervangen door CCM. Het voeren van CCM had alleen invloed op de energie-opname en de energieconversie (dit is EW per kg groei). De energieconversie verbeterde van 3,14 naar 3,02. De voerconversie vergelijken heeft geen zin omdat het droge stofgehalte van CCM veel lager is dan van krachtvoer.

De gevoerde CCM had een samenstelling die lijkt op die van korrelmais. Daarom is het niet zeker of de gevonden verbetering in energieconversie ook in de praktijk is te verwachten.

De maximale kosten van CCM

Op basis van de in de proef gevonden technische resultaten is uitgerekend wat het voeren van CCM per kg mag kosten. Het is niet zeker dat de verbetering in energieconversie ook in de praktijk is te verwachten. Daarom is ook uitgerekend wat de CCM per kg mag kosten als er geen verschil in technische resultaten was geweest. Uit de tabel blijkt dat de maximale kosten van CCM sterk afhankelijk van de prijzen van vleesvarkensvoer. Verder blijkt dat het al of niet verbeteren van de energieconversie als gevolg van het voeren van CCM een verschil uitmaakt van 4 à 5 cent per kg. Als de prijzen van het vleesvarkensvoer toenemen wordt het economische voordeel van een betere energieconversie groter.

Om de prijs te bepalen die U voor een kg CCM mag betalen moet U ook nog rekening houden met de kosten van opslag, de arbeid om de CCM van de kuil naar de brijvoerininstallatie

te brengen en met de aanschaf van een brijvoerinstallatie op het bedrijf aanwezig, dan hoeft U daar geen rekening mee te houden.

De opslagkosten komen neer op 2 tot 4 cent per kg CCM. Naarmate de opgeslagen hoeveelheid CCM groter is, nemen de opslagkosten per kg CCM af. Tot de opslagkosten behoren de jaarkosten van een investering in een: silo, voerdoseerbak, afstortput en vizels. Daarnaast zijn er ook nog de kosten van plastic.

De eventuele jaarkosten voor de aanschaf van een brijvoerinstallatie van f 50.000,- voor 1.000 mestvarkens plaatsen komen neer op 4,0 cent per kg CCM.

De arbeidskosten kunt U als volgt berekenen: Stel dat bij het voeren van CCM bij 1.000 mestvarkensplaatsen gedurende een jaar er dagelijks een half uur voor nodig is om de CCM van de kuil naar de brijvoerinstallatie te brengen. Jerder gaan we er van uit dat 41% van de energie uit het krachtvoer door CCM wordt vervangen. Dan is er 315,5 ton CCM per jaar nodig bij 1.000 mestvarkensplaatsen. Een half uur arbeid per dag is 182,5 uren per jaar. Bij een uurvergoeding van f 26,65 is dat f 4.863,63 per jaar. Per kg CCM komt dat uit op 1,5 cent arbeidskosten om de CCM van de kuil naar de brijvoerinstallatie te brengen. Inmers f 4.863,63 voor 315,5 ton is hetzelfde als 1,5 cent per kg.

Voorbeeld: bij een prijs van het vleesvarkenvoer van f 45,- per 100 kg en bij een betere energieconversie door het voeren van CCM mag CCM volgens de tabel 32,6 cent per kg kosten. Daar moeten ook de opslagkosten, de arbeidskosten en de eventuele kosten van aanschaf van een brijvoerinstallatie bij ingerekend worden. Stel dat per kg CCM de opslagkosten gelijk zijn aan 3 cent, de arbeidskosten

gelijk zijn aan 1,5 cent en de kosten van aanschaf van een brijvoerinstallatie gelijk zijn aan 4,0 cent. U mag dan per kg CCM 24,1 cent (= 32,6 - 3,0 - 1,5 - 4,0) betalen.

Als U denkt dat de energieconversie niet zal verbeteren door het voeren van CCM dan mag de CCM volgens de tabel 28,7 cent kosten. Daar moet U dan weer de opslagkosten, de arbeidskosten en de eventuele kosten van een brijvoerinstallatie bij inrekenen. U mag in dat geval slechts 20,2 (= 28,7 - 3,0 - 1,5 - 4,0) cent per kg CCM betalen.

Discussie

In het voorgaande zijn de opslagkosten gesteld op 2 tot 4 cent per kg CCM. Bij 1.000 mestvarkensplaatsen per jaar is er 315,5 ton CCM nodig om 41% van de energie uit krachtvoer door CCM te vervangen. Omdat de kuil niet te hoog en niet te breed mag zijn is er een behoorlijke oppervlakte nodig om de CCM op te kunnen slaan. Bovendien moet de afstand van de kuil tot de brijvoerinstallatie niet te groot zijn. Daarnaast is er in de zomer meer bederf als de kuil open is. U kunt dan ook overwegen om gedurende zes maanden per jaar CCM te voeren.

Tot nu toe zijn we er bij de berekeningen vanuit gegaan dat het ging om te beslissen of CCM al dan niet moest worden aangekocht en gevoerd. Voor varkenshouders met grond ligt het echter anders.

Dan gaat het niet alleen om de vraag of CCM moet worden gevoerd, maar ook om de vraag of snijmais moet worden geteeld. Deze vraag is in het vroege voorjaar aan de orde. Meestal zal men een Corn Cob ras telen en vervolgens een keuze maken tussen het gebruik hiervan als CCM of als snijmais.

U moet dan weten wat de voerprijzen zijn en welke technische resultaten U bij het voeren van CCM kunt verwachten. Dan is het uit te rekenen wat de minimale verkoopwaarde van

Tabel 1: De maximale kosten van CCM in centen per kg

	vleesvarkensvoerprijs per 100 kg		
	f 45,-	f 50,-	f 55,-
Bij een verbetering van de energieconversie door het voeren van CCM van 3,14 naar 3,02	32,6	36,3	39,9
Bij een gelijkblijvende energieconversie van 3,14	28,7	31,9	35,1

een ha. snijmais op stam is. De minimale verkoopwaarde is die waarde waarbij het nog aantrekkelijk is het gewas als snijmais te verkopen en niet te benutten als CCM.

Bij de berekening van de minimale verkoopwaarde van een ha. snijmais gaan we uit van een netto opbrengst van 10 ton CCM per ha. (inkuilverliezen van 5% meegerekend) en van zulk herfstweeër dat de CCM daadwerkelijk nog kan worden geoogst.

De berekening is afgeleid van de vorige tabel. Hierbij worden de opslagkosten (3 cent) en de arbeidskosten (1,5 cent) op de maximale kosten van één kg CCM in mindering gebracht. Het aldus verkregen bedrag per kg CCM wordt daarna vermenigvuldigd met de kg-opbrengst aan CCM per ha. (10.000 kg). Vervolgens worden op dat bedrag nog de oogstkosten per ha (f 800,-) in mindering gebracht.

foto: W. van Assendelft de Coningh
Het transport van de CCM moet niet teveel tijd in beslag nemen

Als U dus een ha. snijmaïs op stam (oogstkosten voor de afnemer) slechts kunt verkopen voor niet meer dan f 2.000,-, dan is het aantrekkelijk de maïs als CCM zelf te gebruiken indien:

- een brijvoerininstallatie aanwezig is;
- de vleesvarkensvoerprijs f 45,- per 100 kg is of hoger;
- de energieconversie door het voeren van CCM verbeterd.

Bij de bedragen die in de bovenstaande tabel zijn berekend, zijn uitgangspunten gehanteerd die in individuele situaties kunnen afwijken.

Zo kan de CCM-opbrengst per ha. meevallen, maar ook tegenvallen. Verwacht U dat de netto opbrengst aan CCM per ha. geen 10 ton, maar 9 ton zal zijn (dus 10% minder), dan worden de bedragen in de tabel lager. f 2.010,- wordt dan f 1.710,- en f 1.620,- wordt dan f 1.359,-. Naarmate de CCM-opbrengst per ha. daalt, daalt ook de minimale verkoopwaarde van één ha. snijmais op stam.

Een tweede punt is de tijd die U moet berekenen voor het brengen van de CCM van de kuil naar de brijvoerininstallatie. Dit hangt af van de plaats van de kuil ten opzichte van de brijvoerininstallatie en van de bereikbaarheid van de brijvoerininstallatie.

Tabel 2: De minimale opbrengstwaarde van een ha. snijmais op stam(*)

	Bij vleesvarkensvoerprijzen per 100 kg van:		
	f 45,-	f 50,-	f 55,-
Bij een verbetering van de energieconversie door het voeren van CCM van 3,14 naar 3,02	f 2.010,-	f 2.380,-	f 2.740,-
Bij een gelijkblijvende energieconversie van 3,14	f 1.620,-	f 1.940,-	f 2.260,-

* Uitgaande van de aanwezigheid van een brijvoerininstallatie.